

MIHAELA ŠUMIĆ
IMENIK LAURE CARVALHO

MIHAELA ŠUMIĆ
IMENIK LAURE CARVALHO

Izdavač:
Imprimatur d.o.o.
Miše Stupara 4
Banja Luka
info@imprimatur.ba

Za izdavača: Boris Maksimović

Lektura: Sonja Lero Maksimović

Dizajn korica: Damir Omić

Fotografija na koricama: Tajana Dedić-Starović Ostić

Grafička priprema: Sonja Lero Maksimović

Štampa: Markos Design & Print Studio

Za štampariju: Igor Jakovljević

Tiraž: 300

Godina: 2022.

ISBN: 978-99976-53-25-3

Distributer za Srbiju:
BIBLIONER d.o.o.
Dunavski kej 12, 11000 Beograd
office@biblioner.rs
011/3284-094, 066/802-13-32

Mihaela
Šumić

IMENIK
LAURE
CARVALHO

ŽIVOT I NESTANAK LAURE CARVALHO

LAURA YVONNE CARVALHO LOAIZA rođena je 20. 4. 1928. u Lisabonu. Završila je studij portugalske književnosti na Sveučilištu u Lisabonu 1952. godine. Nakon završetka studija putovala je diljem Europe istražujući položaj žena u različitim društvima. Objavila je tri knjige: „Moderno ropstvo Europe” (1953), „Sudbina zaboravljenih lutaka – Ispovijesti žena smještenih na europskim psihijatrijskim klinikama 1954–1964.” (1967) i „Tirani pate od nesаницe” (1970).

Nestanak Laure Carvalho prijavljen je 26. 2. 1973. Tijekom istrage u njezinom stanu u Coimbri pronađen je imenik sa poetskim zabilješkama i porukama posvećenim ženama iz Laurinog života. Laura Carvalho nikad nije pronađena. Godinama kasnije, zbog zastarjelosti slučaja, imenik Laure Carvalho skinut je sa popisa dokaza u istrazi njezinog nestanka te će njegov sadržaj biti u cijelosti objavljen.

IMENIK LAURE CARVALHO

„Da li sam ja netko drugi? Ako je tako –
Da li sam to ja ili sam samo vjetar
Svih sudbina koje bijahu i još uvijek jesu
Titraji očaja i radosti
Koji govore kroz mene?“

Mercedes de Acosta

A

18. 1. 1949.

Golublje jaje se otkotrljalo iz gnijezda. „Njene kandže su mrtve”, šapnulo je.

Vjetrovi vremena brišu tragove. Slijedim te izlaskom sunca. Načinit ću zvjezdarnicu od tvoje prozirne kože. Obecanja tmurno vise nad njezinim vrhom. Ti si pretpostavka za koju ne nalazim potvrdu.

Ja sam slomljeni kip na ulazu u hram. U tebe. U drvo istrunulo od starosti.

„Alba. Vrati se. Alba”, govori grana na kojoj visim. Bljesak ispunjava samoću neba.

Ispunjavaš krepost nutrine koja izvijeno prkosi vjetru. Andaluzijski pas ti je pojeo oči.

One noći kad si razmišljala o tomu što su gladni spremni učiniti da prežive. „Sve”, reći ću ti kad štapom razdvojim krvavo more.

U kriku se spuštaš na moje rame. Tim mrtvim kandžama mi ispisuješ svoje dane provedene u mojim zalascima.

Tišinom plaćam posljednji trzaj beznađa. Tako je česta posrnutost naših godina u žilama budućih mudrosti. Na kamenu je pisalo: „Oprost.” Progutala sam ga zajedno s otkrivenjem. Hrast niče pod stopalom svoga oca. Jalov je njegov put do vječnosti. Naša prolaznost treperi na površini vode. Grm gori u špilji u kojoj smo sahranile iskrižane kalendare. Na hrapavoj bundi debla majka traži svoje izgubljeno dijete. „Njegove kandže su mrtve”, šapnula bih joj.

„Alba. Vrati se. Alba”, govori ona otkidajući mi pramen kose i stavljajući ga u gnijezdo. Bljesak obavija tvoju postojanost ukrcanu u malenoj laguni. U meni. U kori. Štapom udaram po kapima kiše. Rastjerujem svice i suho lišće u utabanoj prečici do podzemlja. U plućima gasim uigranost zraka. „Alba”, vrisak u meni je tvoj pravorijek. „Alba”, tvoje ime mi razbija zube i pretvara ih u prah. Zajedno sa mnom, nestaješ i ti.

B

30. 3. 1949.

Bura te raznosi po mapi grada. U kartografiji mojih dlanova nazire se linija smrti koju udubljuješ noktima čežnje.

Cvrčci u ušima sviraju sonate. Svugdje si, ti iščašeni zglobe mojih stvaranja. Padaš na latice hortenzije na reveru dželata.

On uvijek zamahuje k tebi. Obezglavljuje kazališta na kojima si ostavila miris đavoljeg poriva. Predstava je uvijek ista.

– Izvlačim mač iz kamena. Zamahujem k tebi. –

Ljubiš križ kojim ti ubrizgavam sjećanja u maternicu. Odlaziš u svjetovni labirint izopćenja.

Opstanak. Dželatu otkopčavaš hlače. Čežnjivo kidaš dugmad s košulje gospodara.

Na njima ostaje ljepljivi trag tvojih metamorfoza. Svugdje si, ti podmukli nemiru moje nijeme prošlosti. Zadireš u zaleđeno klupko na polici s knjigama. Izvlačiš niti. Topiš ih jednim dahom. Ponovno ćeš me pretvoriti u sebe.

Oduzimam ti laso kojim vitlaš oko moje poniznosti.
Mačem ti otimam svemir iz ruku. Ne poznajem
astronomiju zaboravljenog svijeta.

Osuđene smo jedna na drugu. Kao život na privremenost.
Nosimo iste ožiljke. Ja ih pokrивam. Ti ih otkrivaš.
Kako samo drsko uživaš u tom da me mučiš! Svugdje
si, ti atomu mojih lutanja. Otcjepljujem se od tebe.
Neprestano se vraćaš. Bičem te podsjećam na krik
zabranjenog. Opstanak.

Raznosiš se po mapi mog tijela. Svugdje si, ti korijenu
moje odbjele snage. Izvlačiš mač iz mojih zidova.
Uvijek zamahuješ k meni.

Obezglavljuješ uloge i gladijatore na pozornici mojih
iluzija. Gola krv oslikava vrt hortenzija na pločniku.
Noć je tvoj otac koji vinom zalijeva svoje uvele usne.
Mjesec je tvoja majka koja promatra u tišini. Prizivam
Sunce.

– Ne želim se pretvoriti u tebe. Jednom je bilo dovoljno. –

C

15. 11. 1950.

Nosiš masku umorne žene obješene na oltaru. Posuđuješ tango mirišljavim muzama. Njihova obla tijela udaraju po tvojoj periferiji kao drvena čegrtaljka. Bosonoga djeva pada na koljena pred tvojim rožnatim odorama. Raspolućenim jezikom joj brišeš kaznu s prepona.

Sušno tlo te odaje iza staklenog kaveza. „Svuci se na meni”, bruji u komorama pakla.

– Otkrit ćemo da je pakao samo rajski vrt u kojem smo sahranile sram. –

I svlačiš se. Kasna i gruba poput mojih sazrijevanja. Nečista je misao koja drobi moju čvrstinu.

Grbava leđa upitnika se ispravljaju u uskličnike na pomolu užasa. Ulazim u bezdan. U gejzir nadolazeće evolucije.

„Ruže u čeljusti bodu laticama, a nikad trnjem”, govori somnambul u riznici tvoje povijesti.

Muze se kupaju u plodovoj vodi koju prelijevaš u osušena grla stepskih prostranstava.

Melankolijom tjeraš stado u pravcu tvoje božanske naravi. Upijam kraljevstvo obespravljenih rodova.

„Uzmi me”, stežem glasnice u predaju tijela. Snishodljivo se protežem do tvojih izbornih usana.
I uzimaš me. Krugove pretvaraš u kvadrate. Zamuckuješ na raskol himne u troglavom psu na vratima.
Moj pogreb je glas kojim me krstiš na vrhu piramide.
Moje ime je odjek tuđe zemlje u tvom domu.
Iskra sodomije kaplje iz tvojih vena razgranatih u mom krilu. Greben otuđenosti se ruši u tjeskobu budućih vremena.

Prokletstvo je uvijek nepobjedivo u kljunu izopačenosti.
Jezikom skupljaš miris života i prinosiš mojim rožnatim nozdrvama.
Klizim po vrelini tvojih nogu. Jeza se prolama kroz kamenite podove.
Oni pamte korake. Jedan. Dva... Tri.
Onda kad svi spavaju – svlačimo se na oltaru i plešemo.
Plešemo. Plešemo.

D

21. 1. 1951.

Ovisnost je ljepljiva poput tvog kreveta. U tvojim očima je uvijek ponoć. Kazaljke sklopljene u napukloj leći iskrivljuju sliku našeg dualizma.

Guraš me kroz iglu kojom zašivaš rupe svojih očekivanja. Ne postoji pravednik koji će zaustaviti preuranjena razočarenja.

Gušim se u željeznom stisku koji ne popušta pred jecajima gladnih. Negdje u nepokretnoj folikuli, od slova gradiš vremenski stroj.

Jupiter je otkrio munju u ušima oblaka. Njegov je brat prekasno vrisnuo.

– Prekasno sakupljam raskomadanu sebe u kutu tuđih mauzoleja. –

Izlazim iz tebe u moju ponoć. Povlačim prste iz kiselih šupljina. Bježim rukom, nogom i trbuhom, ali glavom sam još uvijek zaglavljena između kazaljki. „Umri”, govorim dok savjest zatežem do točke pucanja. Gledam smrti u oči i ne osjećam ništa. Gledaš me u oči i ne osjećaš ništa.

Nemušti jezik sestrinstva pliva kroz prazan prostor.

Još. Uvijek mi treba još tog hromog embrija naše
ujedinjene svrhe. Ostajem u njenom oštećenom totemu.

Ništa nije toliko razarajuće. Na krevetu moja
odrubljena glava ponavlja naučene definicije ljubavi.
Sipaš zahtjeve u moju lubanju, iz koje neuredno
ispadaju snovi. Iskopavaš violončela stradalog orkestra.
Ja sam gudalo kojim prelaziš preko vrelih žica. Ti si
žica kojom mjerim duljinu linijskog sustava.

Ugašeni aplauz ti daje znak da slijediš vlastitu sumnju.
Varaš melodiju između kratkih taktova. Prekasno
smanjuješ brzinu trenja.

– Iz tvojih glava curi vino. Prekasno proglašavam kraj. –

Bolni su odlasci od naučenih ponavljanja. Napušteno
tumaram ulicama u potrazi za tvojim pustim
grobnicama.

Svaki okus ljepljive pare odiše tvojim molekulama.
U suton u njih zakopavam savjest koja pati od katalepsije.
Bregovi odnose vrijedne svirače. „Umri”, govore valovi
i kronologija vode.

Oko mene uvijek postoji zaobilazni put. Trajalo je to
surovo traganje za bezbrižnom ispunjenosti. Možda su
prošle i epohe dok nisam naučila pomjeriti sat.

E

2. 3. 1952.

Kao što je otok glatko međunožje mora, mi smo posljednje utočište tuđe uzburkanosti.

Dijelim se na okrajak kruha koji jutrima režeš da nahraniš prazninu stola. Mršave noge pridržavaju baru kroz koju gaze pospani medvjedi.

Novi svijet je ubio zvuk iskonskih ratova. Pružaš mi koplje na kom mrtva riba kroz škrge ispušta obiteljsko stablo. Naslijeđena sudbina.

Predodređena cvrkutom naših oblika. Guraš mi je u ruku. Skliska je poput tvojih obećanja.

Kao što su džungle zapuštena djeca prirode, mi smo divljina od koje naše majke strahuju.

Padaš na mene kao kometa koja najavljuje kraj jednog vremena. Ja sam fosil pod četkom arheologa.

Stavljaju nas na police, pred užarene oči glasne mladeži. Ne želim se igrati davnina u kojima smo samo relikv bez mesa.

Svijet nas je odavno ispljunuo u potok zaborava. Ležiš na onom što je ostalo od mene. Ruku mi obuhvaćaš nogama neodlučnosti.

U očima ribe skupljaju se tvoje zjenice. Nemarni bogovi večeraju na tvojoj kosi. Vučem te za pramenove kojima vješaš moje tijelo.

Od kakve si utrnulosti stvorena? Vratit ću vrijeme. Uvijek mogu vratiti vrijeme.

Stojim malena pod velikom gljivom. Iz nje pljušti voda po mojim ramenima. Dišem. Ja sam riba uskrsnula pod golim tijelima ribolovaca.

„Plivaj”, dopire iz njezine tanke kore. Plivam. Spretno izbjegavam ugriz bijesnih pasa čiji lavež dopire iz tvojih pluća.

Moje tijelo je nekadašnje bojište tvojih neuspjeha. Ja sam neman koju svladavaš između udaraca stvarnosti.

Ja sam laž sposobna da umre na kamenim usnama hrabrosti. „Plivaj”, dijete u mojim kostima jeca pod oštrinom tvog plesa.

Gljiva nestaje u tvojim uzdasima. Posrćem. Padam. Hvatam je kao jedinu nit života u kolajni ugaslih formi. Držim je čvrsto.

Iz nje pljušti naivnost moje dobi. Riba bježi natrag na koplje. Izdišeš na mojim grudima i presijecaš moju privremenu smrt. Bježim natrag u uzdah čistine.